

ZPRAVODAJ MATICE SLEZSKÉ

Číslo 78

Duben 2017

140. výročí matiční činnosti ve Slezsku

Vážení přátelé a příznivci Matice slezské,

v letošním roce si připomínáme 140 let od ustavující Valné hromady Matice opavské, kterou se datuje oficiální zahájení matiční činnosti ve Slezsku. Je bezesporu obdivuhodné, že i přes nelehká období své historie tento spolek nezanikl a dnes v podobě Matice slezské vyvíjí nejen v Opavě, ale na většině území českého Slezska širokou činnost: vydává publikace, organizuje vlastivědné zájezdy, šíří osvětu o Slezsku jako jedné ze tří historických zemí České republiky a pořádá společenské, osvětové a kulturní akce, kterými obohacuje život ve Slezsku.

Před 140 lety, kdy naši předchůdci připravovali založení Matice opavské a rozjížděli její činnost, bylo k takovému činu zapotřebí neuvěřitelného nadšení, elánu, píle a bezpochyby i odvahy. Dnes, o 140 let později si kladu otázku: „Je toto všechno zapotřebí pro současnou Matici i v dnešní době?“. Žijeme ve svobodné zemi, všichni mluvíme česky, němčina je pro nás jazykem, který bychom chtěli umět, abychom si zvýšili svou cenu na trhu práce, a Vídeň je pro nás příjemnou turistickou destinací, nikoli místem, kde musíme o něco žádat, ptát se či dovolovat. A přes to všechno jako předsedkyně současné Matice říkám jednoznačně: „ANO!“ V dnešní rychlé, ekonomicky zaměřené, konkurenční době je pro spolkovou činnost zapotřebí stejně tolik elánu, nadšení a odvahy. Bohužel, toto vše se nám někam vytratilo. Proto bych v tomto čísle matičního zpravodaje ráda připomenula nejen něco málo z historie Matice, ale také poukázala na současnou činnost a přiměla všechny k zamyšlení nad tím, jak se Matici žije dnes a zda byste nemohli i vy přispět trochou svého elánu a nadšení k udržení této tradice.

Ing. Jana Novotná Galuszková
předsedkyně Matice slezské
předsedkyně Matice slezské, pobočného spolku v Opavě

Z HISTORIE MATICE SLEZSKÉ

- **1877** Je založena Matice opavská v Opavě.
- **1880** Matice opavská kupuje jako své sídlo dům v centru Opavy - dnes Matiční dům.
- **1883** V Opavě se otvírá soukromé Matiční gymnázium, první česká střední škola ve Slezsku.
- **1898** Je založena Matice osvěty lidové pro knížectví Těšínské.
- **1918** Po vzniku Československa je působnost Matice opavské rozšířena na celou západní část československého Slezska.
- **1939** Po vzniku Protektorátu Čechy a Morava je Matice opavská spolu s dalšími českými organizacemi sloučena do Národní matice v Praze.
- **1943** Národní matice je říšským protektorem rozpuštěna.
- **1945** Matice opavská obnovuje svou činnost a významnou měrou se podílí na obnovování válkou těžce postiženého Slezska.
- **1948** Matice opavská je nucena ukončit svou činnost.
- **1968** Je obnovena činnost Matice opavské a po dohodě se Slezskou maticí osvěty lidové pro Těšínsko začíná působit pod novým názvem Matice slezská.
- **1972** Pod tlakem politických sil Matice slezská ukončuje svou činnost.
- **1989** V prosinci je činnost Matice slezské znovu obnovena, z původního majetku se však vrací jen zlomek. Začíná se psát nová historie Matice slezské ...

O činnosti Matice opavské

Málokterý jiný spolek zaujme nejen podobnou šíří aktivit, kontinuitou, ale i významem a historií, komplexně reflektující dějinné peripetie závěrečných dekád „dlouhého“ 19. století a dramatické zvraty století následujícího. Posílat dítě do českojazyčné školy a složit v rodném jazyce maturitní zkoušku, moci číst české noviny a českou odbornou literaturu, dávat najevo veřejně a organizovaně příslušnost k česky hovořícímu etniku, to vše nebylo v Opavě a řadě dalších míst rakouského Slezska v poslední třetině 19. století snadné či vůbec možné. Po řadě obstrukcí ze strany zemské vlády a dalších veřejných činitelů se podařilo dosáhnout schválení vzniku spolku, jehož ustavující valná hromada se sešla 12. února 1877. Nedlouho poté, v roce 1880, spolek zakoupil objekt, který sloužil nejen matičním činovníkům k zasedání, ale poskytoval rovněž zázemí širokému spektru kulturních a společenských aktivit českého obyvatelstva. V Matičním domě na Rybím trhu bylo posléze umístěno také muzeum a spolková knihovna.

Jedním z pilířů činnosti Matice opavské byla právě podpora českého školství, a to na všech stupních. Přispívala k zakládání škol mateřských i obecných. Velkým úspěchem ovšem bylo otevření soukromého matičního českého gymnázia, které od roku 1883 sídlilo v opavském městském paláci v prostoru mezi dnešním katastrálním úřadem a Sněmovní ulicí. Jeho prvním ředitelem se stal Vincenc Prasek. České gymnázium v tehdy převážně

německé Opavě otvíralo dveře k vyššímu vzdělání českým studentům i po postátnění školy v roce 1899, stejně jako v prvorepublikovém a posléze též poválečném období. Přímým nástupcem této instituce je současné Mendelovo gymnázium.

Malice opavská se od jiných národně obranných jednot odlišovala programovou sbírkotvornou činností, která vyústila v založení samostatného matičního muzea. Jeho sbírky již v prvorepublikovém období přešly do správy Slezského zemského muzea, kde jsou v podstatné míře zachovány dodnes. Sbírkové fondy spolu s obsáhlou knihovnou a archivem poskytovaly zdroje informací řadě badatelů. Výsledky jejich práce byly díky Matici také zveřejňovány, neboť právě publikování literatury bylo také jedním z pilířů činnosti tohoto spolku. Prohloubení národního uvědomění českých Slezanů měla napomoci jak literatura odborná, tak knihy určené nejširší veřejnosti. Například publikace mimořádně literárně plodného Vincence Praska či neméně aktivního Josefa Zukala patří dodnes k vyhledávaným titulům, a to nejen mezi odborníky. Pozornost zasluhuje také spolkem vydávaný odborný časopis. Věstník Matice opavské jakožto český vědecký časopis, jehož první číslo vyšlo již v roce 1878, byl s pravidelnou periodicitou publikován od 90. let 19. století. V roce 1936 byl název časopisu změněn na Slezský sborník, který nákladem Slezského zemského muzea vychází dodnes, a je tak vůbec nejstarším odborným časopisem v našem regionu.

Mnohé z matičních aktivit přešly již během prvorepublikového období do kompetence státem zřizovaných institucí, další činnosti i po obnovení spolku po druhé světové válce. Vzhledem k radikálnímu řešení národnostní otázky stanuly před Maticí nové úkoly a výzvy – jak při obnově válkou zdevastované oblasti, tak při artikulaci nároků na politickou a kulturní svébytnost Slezska. Podobně tomu bylo i v případě dalšího obnovení činnosti v období politického uvolnění v závěru 60. let 20. století, tentokrát však již Matice slezské.

Mgr. Ondřej Haničák, Slezské zemské muzeum

Vznik Matice slezské a její činnost v letech 1968 - 1972

Krátké čtyřleté období Matice slezské mezi roky 1968 až 1972 se výrazně zapsalo do struktury spolku, tehdy ještě společenské organizace. V souvislosti s „Pražským jarem“, kdy uvolněné politické podmínky probudily v občanech v mimořádné míře zájem o veřejné záležitosti a jejich všestrannou společenskou angažovanost, nemohla minout ani matiční hnutí. Skutečnost prokázala, že ani po dvaceti letech od ukončení existence Matice opavské a Slezské matice osvěty lidové v roce 1948 nebyly tradice matice zapomenuty, ale právě naopak. Ještě žijící pamětníci zániku spolků po únoru 1948 se z iniciativy MUDr. Jaromíra Kaluse sešli v Opavě dne 9. května 1968 na poradě, na níž se rozhodli ustavit přípravný výbor k obnově spolku. Účastníci porady sestavili a následně zajistili vydání prohlášení „Obnovujeme Matici opavskou“. S obdobnou iniciativou vystoupil v Českém Těšíně Hubert Laštůvka. To již došlo ke vzájemnému kontaktu iniciátorů obou stran, kteří na základě minulých zkušeností z koexistence obou

podobných organizací došli k řešení vytvořit organizaci jedinou s působností pro celé československé Slezsko. S tímto návrhem pak vystoupili na ustavujících schůzích v Českém Těšíně dne 25. dubna 1968 a v Opavě 2. května 1968 a po jeho schválení tak vstoupila v život *Maticе slezská*. Byl ustaven nejdříve prozatímní, později definitivní ústřední výbor se sídlem v Opavě a dva oblastní výbory se sídlem v Opavě a Českém Těšíně, které respektovaly specifické poměry a rozdílný historický vývoj obou částí československého Slezska. Další události pokračovaly rychlým tempem. V srpnu 1968 byly schváleny Krajským úřadem Severomoravského kraje stanovy Maticе slezské, což byla nutná podmínka pro její další činnost. Ihned se začaly ustavovat matiční odbory, první v Krnově, další v Opavě, který se v krátké době stal se svými sedmi stovkami členů vůbec nejpočetnějším odborem matiční historie, přičemž v Kateřinkách vznikl další samostatný odbor. Do léta roku 1969 se v obou oblastech ustavilo již dvacet odborů. Vysoká aktivita všech členů v Matici slezské si vyžádala vytvoření sedmi specializovaných komisí pro specifické činnosti. Hned v roce 1968 začaly vycházet „Zprávy Maticе slezské“, v následujícím roce byla v rámci Maticе slezské ustavena „Společnost P. Křížkovského“, která připravila a organizačně zajišťovala rozsáhlé oslavy 150. výročí skladatelova narození. V roce 1969 uspořádala Maticе slezská shromáždění na Ostré Hůrce u Háje ve Slezsku za masové účasti lidu a významných veřejně činných osobností k připomenutí prvního podobného setkání slezských Čechů roce 1869. V Dolní Lomné začaly odbory na Těšínsku budovat národopisný areál a v jeho rozestaveném prostoru se již v září 1969 poprvé uskutečnily „Slezské dny“, konané dodnes. Současně začal vycházet časopis „Slezsko“, jehož idea žije doposud ve „Vlastivědných listech Slezska a severní Moravy“.

Avšak ne ve všech svých záměrech byla Maticе slezská úspěšná. Ztroskotalo jednání o navrácení Matičního domu v Opavě, a tak nakrátko byl vybudován sekretariát Maticе slezské v budově na Krnovské ulici č. 5. Z rozsáhlých edičních plánů se realizoval pouze jediný titul, a to z důvodu tehdy velmi omezujících platných zákonů, zejména zákona tiskového, jehož zcela nové znění bylo slibováno, avšak stále odkládáno a k jeho přijetí nikdy nedošlo. Naopak byla znovu zavedena určitá forma cenzury tiskovin, na čas přerušena v letech Pražského jara. Mezi tehdejší neúspěchy patří marné úsilí Maticе slezské o založení vysoké školy v Opavě, které navazovalo na její iniciativu již po roce 1945. Vydané a argumentačně důkladně zpracované „Memorandum o potřebě vysokého školství v Opavě“ (1969) v počtu dva tisíce výtisků zaplavilo všechny významné instituce a úřady v Československé republice, které se mohly k této otázce vyjádřit, což většinou také učinily a téměř bez výjimky kladně. Avšak dříve, než mohlo k realizaci nejen tohoto, ale i řady dalších plánů Maticе slezské dojít, byla s postupující „normalizací“ označena za organizaci přežitou, bezúčelnou, s buržoazně nacionalistickým zaměřením, která se vymyká ze zásad socialistického zřízení. Nastalé tlaky ze strany státních a politických orgánů na ukončení činnosti a stále silnější omezování jejího působení donutily ústřední výbor Maticе slezské k tomu, že dne 31. srpna 1972 se Maticе slezská „rozešla“. Její čtyřletá činnost však položila základy řadě myšlenek, které dozrály až po mnoha letech. Založení Slezské univerzity v Opavě je toho nejzřetelnějším příkladem.

Ing. Vlastimil Kočvara, Maticе slezská

Akt slavnostního odhalení pamětní desky Josefa Zukala před Matičním domem, na řečnické tribuně někdejší předseda spolku Václav Hauer, počátek 20. stol.

Foto: archiv Slezského zemského muzea

ZE SOUČASNOSTI MATICE SLEZSKÉ

V průběhu loňského roku se Matici slezské podařilo vybojovat „papírovou válku“ při zapsání všech řádných údajů do spolkového rejstříku tak, jak vyžaduje nová legislativa. Do této války se muselo zapojit jak vedení Matice slezské, tak její jednotlivé pobočky v opavské a těšínské oblasti a svěst nelehký boj s Krajským soudem v Ostravě. Protože ostravský soud měl se zápisem pobočných spolků minimální zkušenosti (a ještě i dnes se právní praxe v této oblasti teprve ustaluje), pobočný spolek v Opavě se ujal role průzkumníka, který prošlapával ostatním pobočkám cestu a po několika neúspěšných pokusech dovedl většinu poboček k vítězství. Zatímco název Matice slezské jako hlavního spolku na základě výjimky dle § 3042 nového občanského zákoníku zůstává beze změny, to znamená, že nemusí obsahovat odkaz na spolek, u jednotlivých odborů je nově místo názvu „místní odbor“ uváděn „pobočný spolek“ jako nedílná součást názvu. Pro informaci zde uvádíme aktuální údaje hlavního spolku a jednotlivých pobočných spolků:

Hlavní spolek: **Matice slezská, IČ: 70960372, se sídlem Matiční 175/2, 746 01 Opava – Město**

Pobočné spolky:

- Matice slezská, pobočný spolek v Opavě, IČ: 00534366, se sídlem Matiční 175/2, 746 01 Opava – Město
- Matice slezská, pobočný spolek v Hradci nad Moravicí, IČ: 70933006, se sídlem Na Cihelně 121, 747 41 Hradec nad Moravicí
- Matice slezská, pobočný spolek v Krnově, IČ: 70645884, se sídlem Městská 5, 794 01 Krnov
- Matice slezská, pobočný spolek v Háji ve Slezsku, IČ: 70960411, se sídlem Hlavní 87, 747 92 Háj ve Slezsku
- Matice slezská, pobočný spolek v Hrabyni, IČ: 70960429, se sídlem Hrabyně 70, 747 63 Hrabyně
- Matice slezská, pobočný spolek ve Stěbořicích, IČ: 01398393, se sídlem Stěbořice 36, 747 51 Stěbořice
- Matice slezská, pobočný spolek Těšínská oblast, IČ: 02689537, se sídlem Hlavní třída 147/1a, 737 01 Český Těšín
- Matice slezská, pobočný spolek v Českém Těšíně, IČ: 71001344, se sídlem Hlavní třída 147/1a, 737 01 Český Těšín
- Matice slezská, pobočný spolek v Jablunkově, IČ: 70305218, se sídlem Lipová 581, 739 91 Jablunkov
- Matice slezská, pobočný spolek v Mostech u Jablunkova, IČ: 61963615, se sídlem Mosty u Jablunkova 757, 739 98 Mosty u Jablunkova
- Matice slezská, pobočný spolek v Dolní Lomné, IČ: 45235287, se sídlem Dolní Lomná 260, 739 91 Dolní Lomná
- Matice slezská, pobočný spolek ve Frýdku-Místku, IČ: 45239835, se sídlem Hasičská 3038, 738 01 Frýdek-Místek
- Matice slezská, pobočný spolek v Třanovicích, IČ: 70912050, se sídlem Třanovice 250, 739 53 Třanovice
- Matice slezská, pobočný spolek v Návsí – Jasení, IČ: 61963623, se sídlem Návsí 898, 739 92 Návsí
- Matice slezská, pobočný spolek v Návsí – Vojan, IČ: 64122760, se sídlem Návsí 906, 739 92 Návsí
- Matice slezská, pobočný spolek v Bystřici nad Olší, IČ: 02689537, se sídlem Bystřice 1004, 739 95 Bystřice

Z činnosti pobočného spolku v Opavě

Zatímco ve válce s ostravským krajským soudem, o které píšeme na předchozí straně, byl pobočný spolek v Opavě úspěšný, bitvu s Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových o své pozemky spolek prohrál. Připomeňme si stručně základní fakta: Pozemky pod budovami tvořícími komplex Matičního domu v Opavě, původně v majetku Matice opavské, se nepříznivými historickými událostmi v průběhu minulého století a také změnou legislativy na začátku tohoto století dostaly do vlastnictví státu. Do konce roku 2014 užívala Matice pozemky bezplatně, avšak rokem 2015 bezplatné užívání pozemků skončilo. Vedení opavského spolku, který je vlastníkem budov na těchto pozemcích, dva roky vedlo jednání se zmiňovaným úřadem, obrátilo se s žádostmi o pomoc na zástupce města i poslance (a dokonce i na samotného ministra financí), shromáždilo všechny nezbytné dokumenty, které by pomohly tuto patovou situaci vyřešit a vrátit tento historický majetek zpět do rukou Matice slezské nebo alespoň umožnily užívat pozemky i nadále bezplatně. Bohužel, všechna dosavadní jednání byla neúspěšná a Matici slezské vznikla povinnost platit nájemné ve výši 90 000 Kč ročně. S ohledem na historický význam Matice slezské, resp. její předchůdkyně Matice opavské, její zásluhy o český stát již od 19. století a současný neziskový charakter, který je dán jejím zaměřením na kulturní a osvětovou činnost a na péči o národní tradice, je stávající situace o to absurdnější a ze strany Matice slezské je vnímána jako velká křivda. Matice slezská nyní znovu musí platit za to, za co již jednou v historii zaplatili její zakladatelé ve snaze zajistit důstojné zázemí pro matiční činnost ve Slezsku. Věřme však, že v tuto chvíli se jedná pouze o prohranou bitvu a nikoli celou válku a že se Matici nakonec přece jen podaří získat pozemky zpět do svého vlastnictví. Do té doby však pod pohružkou penále a exekuce majetku musí malý spolek velkému státu platit a bez ohledu na tuto finanční zátěž se řádně starat o budovy Matičního domu, které na pozemcích stojí.

Loňský rok však nebyl jen ve znamení válek s úřady. V oblasti kultury se opavská pobočka Matice v loňském roce již potřetí úspěšně zhostila role organizátora Mezinárodní interpretační soutěže Beethovenův Hradec. V pořadí již 54. ročník, který byl tentokrát určen pro obor klavír, se uskutečnil ve Velké dvoraně Červeného zámku v Hradci nad Moravicí ve dnech 16. – 19. června 2016. Do soutěže se přihlásily téměř tři desítky mladých hudebníků z různých koutů světa, mj. Číny, Francie, Japonska, Jižní Koreje, Kanady, Maďarska, Polska, Slovenska, Slovinska, Uzbekistánu a Ukrajiny. Do Hradce jich nakonec dorazilo o něco méně, což však nic neubralo na vysoké kvalitě předvedených výkonů. Soutěž byla zahájena úvodním slovem předsedkyně Matice slezské Jany Novotné Galuszkové, představením mezinárodní poroty a koncertem s poetickým názvem „Večer zářivé brilance“. Z důvodu náhlé zdravotní indispozice Anny Ryaguzové z Ruska, která měla v rámci slavnostního koncertu vystoupit, se divákům nakonec představila jedna z porotkyň, Arta Arnicané - a její koncert byl fenomenální. „Standing ovation“ sálu zaplněného do posledního místa byl toho důkazem. Samotná tříkolová soutěž probíhala ve dnech 17. – 19. června a vyvrcholila slavnostním vyhlášením výsledků a koncertem laureátů s názvem „Radost z vítězství“, který byl natáčen Českým rozhlasem. Byla udělena 2 první místa a 2 druhá místa a zároveň také několik mimořádných cen (např.

Cena Janáčkovy filharmonie Ostrava). Jedním z vítězů se stal teprve patnáctiletý klavírní virtuóz ze Slovenska Martin Chudada, jehož vystoupení na závěrečném koncertu bylo až neuvěřitelné. Druhou vítěžkou se stala Saori Toyama z Japonska. O druhé místo se podělili dva čeští účastníci – Tomáš Vrána a Karel Vrtiška.

V letošním roce se uskuteční 55. ročník Beethovenova Hradce, Matice slezská však již nebude jeho organizátorem. Z důvodu velké organizační náročnosti této mezinárodní akce bylo dohodnuto, že funkci hlavního organizátora nově převezme Církevní konzervatoř Opava. Matice slezská však pro tento ročník věnovala mimořádnou cenu pro nejlepšího soutěžícího z České republiky a i nadále se bude podílet na propagaci této významné mezinárodní akce.

V polovině a na konci loňského roku vydala opavská pobočka další dvě čísla Vlastivědných listů Slezska a severní Moravy. Protože se jednalo již o 42. ročník tohoto časopisu, jedná se bezpochyby o tradici, která si zaslouží, aby se o ni pečovalo. Bohužel, každá tradice dřív nebo později narazí na překážky, které buď překoná anebo které ji ukončí. V posledních letech se opavská pobočka potýká s finančními ztrátami při vydávání tohoto časopisu, a to i když je časopis dotován z prostředků města Opavy. Časopis vychází poměrně v nízkém nákladu 500 ks na číslo, jednotková cena časopisu je tak skoro dvojnásobně vyšší, než za kterou se prodává. Zvýšení ceny vzhledem ke klesajícímu počtu čtenářů z řad odběratelů i příležitostných kupujících nepřichází v úvahu. Změna dotačních podmínek města Opavy pro ediční činnost od roku 2017, odchod dlouholetého odpovědného redaktora Ing. Kočvary a určitá „únava“ autorů článků, která se začala projevovat – to vše spolu s finančními ztrátami donutilo vedení opavské pobočky Matice jako vydavatele časopisu, aby se zamyslelo co s časopisem dál. Po projednání celé situace s některými členy redakční rady časopisu se vedení rozhodlo připravit pro rok 2017, kdy si Matice připomíná 140. výročí své činnosti, pouze jediné, mimořádné číslo, které by čtenářům nabídlo novou podobu časopisu a které by zmapovalo, zda je o něj mezi jeho čtenáři i nadále zájem a zda je reálné i rozšířit jejich řady. Je plánováno vydat toto jediné číslo ve větším nákladu, než dosud vycházelo, a distribuovat jej zdarma jak dosavadním čtenářům, tak i novým potenciálním např. z řad širokého okruhu škol na území Slezska. Součástí časopisu by měla být jednoduchá anketa, která by měla napomoci finálnímu rozhodnutí, zda vydávání Vlastivědných listů bude pokračovat či nikoli. Věřme, že se tento záměr, na který bude Matice žádat o finanční podporu město Opavu, podaří uskutečnit.

Dalším plánovaným edičním počinem opavské pobočky pro letošní rok je vydání sborníku příspěvků z workshopu s názvem „140 let Matice opavské“, který se uskutečnil 13. února 2017 v historické výstavní budově Slezského zemského muzea v Opavě. Tímto zajímavým workshopem vyvrcholila neméně zajímavá výstava „Matice opavská a spolkový život ve Slezsku“, kterou u příležitosti matičního výročí připravilo Slezské zemské muzeum. U příležitosti této výstavy byl ve spolupráci s muzeem vydán stejnojmenný trojlist, v kterém je stručně shrnuta činnost Matice opavské na poli školství, muzejnictví, vědeckého bádání a osvěty a vše je doplněno obrázky a dobovými snímky.

POZVÁNKA

Matice slezské, pobočný spolek v Opavě
zve všechny své členy, příznivce Matice slezské i veřejnost na

ČLENSKOU SCHŮZI POBOČNÉHO SPOLKU

Schůze se koná v aule Církevní konzervatoře v Opavě,
Beethovenova ul. 1

v pondělí 24. dubna 2017 v 16.00 hodin

V úvodní části vystoupí studenti a pedagogové Církevní konzervatoře v Opavě.

Program pracovní části schůze:

- Zpráva o činnosti a hospodaření spolku v roce 2016
- Revizní zpráva
- Výhled činnosti a rozpočet na rok 2017
- Rozprava k předneseným zprávám
- Volba nového výboru
- Návrhy a připomínky k činnosti spolku a různé
- Schválení usnesení a zakončení

Pro účastníky je připraven malý dárek u příležitosti 140. výročí matiční činnosti ve Slezsku. Na místě lze také uhradit členský příspěvek.

Z činnosti pobočného spolku ve Stěbořicích

Nejvýznamnějším počinem stěbořického spolku v loňském roce bylo vydání ojedinělé publikace „Opavština pro samouky“. Slavnostní křest knihy spojený se zajímavou besedou s autorem Vítem Skaličkou se uskutečnil na začátku prosince 2016 v Knihovně Petra Bezruče v Opavě. Vtipná kniha o opavském nářečí, nabízející čtenářům „po našem hravě a hvito ve 12 jednoduchých lekcích“, byla záhy po svém vydání zcela rozebrána, a proto se letos dočkala svého dotisku.

Z činnosti pobočného spolku v Hradci nad Moravicí

Velmi aktivní hradecká pobočka Matice připravila v průběhu loňského roku několik zajímavých akcí. Pro milovníky vlastivědných zájezdů zorganizovala v červnu zájezd „Z Nošovic do Poodří“, v rámci kterého účastníci navštívili pivovar v Nošovicích, zámek, areál vodního mlýna a záchranou stanici pro poraněné živočichy v Bartošovicích. Druhý zájezd, který se uskutečnil v listopadu a navazoval na předchozí, zahrnoval exkurzi v automobilce Hyundai v Nošovicích a prohlídku kostela, zámku a městského muzea v Bílovci. V průběhu března spolek ve spolupráci s Klubem českých turistů uskutečnil vlastivědnou vycházku po stopách zaniklého zámeckého vodovodu s výkladem Mgr. Petra Havlanta a dále tradiční Otvírání studánek, na které vás spolek zve i v letošním roce (viz pozvánka na poslední straně zpravodaje). Předsedkyně Matice slezské vyjadřuje vedení pobočného spolku poděkování za každoroční vzorně zpracovanou zprávu o činnosti.

Z činnosti pobočného spolku v Krnově

Krnovská pobočka Matice slezské, která stále ještě nese název „místní odbor“, bohužel doplatila na dosud neustálenou soudní praxi při zápisu pobočných spolků. Zatímco v loňském roce Krajský soud v Ostravě zamítl návrh na zápis údajů jednotlivých pobočných spolků podaný hlavním spolkem a jednotlivé pobočné spolky si pod metodickým vedením předsedkyně Matice slezské musely podat návrhy samy za sebe, v letošním roce tentýž soud změnil názor a návrh podaný krnovským pobočným spolkem na začátku tohoto roku zamítl. Jako zdůvodnění uvedl, že návrh za každý pobočný spolek musí podat hlavní spolek. Navzdory všem těmto komplikacím však tento místní odbor/pobočný spolek pod vedením předsedkyně Evy Gargulákové vyvíjí aktivní činnost, o které také pravidelně informuje předsedkyni Matice slezské.

Z činnosti pobočného spolku v Dolní Lomné

Nejvýznamnějšími akcemi pořádanými pobočkou v Dolní Lomné jsou dva tradiční festivaly – Festival na pomezí a Slezské dny. Letošní XXV. ročník Festivalu na pomezí se v areálu Matice slezské v Dolní Lomné uskuteční ve dnech 7. – 8. července 2017 a v programu vystoupí mj. Wabi Daněk či známá skupina Fleret. Na začátku září 2017 se pak uskuteční Slezské dny. Všechny informace o těchto festivalech najdete na internetových stránkách www.lomnadolina.cz.

Pobočný spolek v Bystřici nad Olší vydal v loňském roce knihu „Česká cesta - historie a současnost Matice slezské Bystřice nad Olší“, jejímž autorem je bystřický kronikář Petr Majer. Jde o další knihu tohoto autora, která se řadí do kategorie literatury faktu. V knize je poprvé zveřejněná mapka Těšínského Slezska, kde čtenáři najdou místní odbory po jednotlivých obcích a městech, galerii osobností a v přílohové části řadu dobových dokumentů.

KRÁTKÉ ZPRÁVY

Dočasné zrušení úředních hodin sekretariátu Matice slezské

Matice slezská oznamuje, že z technických důvodů byly dočasně zrušeny úřední hodiny sekretariátu Matice slezské. V případě potřeby lze kontaktovat předsedkyni Matice slezské na tel. číslo 606732270, popř. mailem na adrese maticeslezska@atlas.cz.

Připomenutí členům Matice slezské

Vstoupili jsme do nového roku, a tak je na místě si připomenout, že je třeba uhradit členské příspěvky. Protože čas velmi rychle utíká, stává se, že u některých členů dochází občas k prodlení úhrady a dluží pak příspěvek nejen za loňský rok, ale i za období předcházející. Výše členských příspěvků se liší podle rozhodnutí jednotlivých místních odborů (nově pobočných spolků), u všech jsou však velmi nízké. V opavském pobočném spolku to představuje roční částku 100 Kč u výdělečně činných členů, pro ostatní jen 50 Kč. Příspěvek je možné uhradit v hotovosti v dopoledních hodinách na sekretariátu v Matičním domě u Ing. Kočvary (nejlépe po předchozí telefonické domluvě na tel. č. 721225212), na členské schůzi dne 24. dubna 2017 nebo zasláním na účet, který vám na požádání sdělíme. V případě bezhotovostní úhrady na účet vždy prosím ve zprávě pro příjemce uvádějte účel platby. Za všechny uhrazené příspěvky předem děkujeme.

POKUD RÁDI ČTETE ...

Pokud rádi čtete, nabízíme vám pár zajímavých titulů z poslední doby:

- **Vlastivědné listy Slezska a severní Moravy č. 1 a 2/2016** (vydala Matice slezská, pobočný spolek v Opavě)
- **Spolkový život ve Slezsku – Spolky ve světle dochovaných památek** (vydalo Slezské zemské muzeum)
- **Matice opavská a spolkový život ve Slezsku – trojlíst** (vydalo Slezské zemské muzeum ve spolupráci s Maticí slezskou)
- **Opavština pro samouky** (vydala Matice slezská, pobočný spolek ve Stěbořicích)
- **Česká cesta - historie a současnost Matice slezské Bystřice nad Olší** (vydala Matice slezská, pobočný spolek v Bystřici nad Olší)
- **Opavský uličník** (vydalo Statutární město Opava)

POZVÁNKY

14. dubna 2017 – Otvírání studánek

Přijďte si užít příjemnou jarní procházku po Hanuši! Na Velký pátek 14. dubna 2017 od 13 do 16 hodin připravil pobočný spolek v Hradci nad Moravicí vycházkovou trasu po zajímavých místech vrchu Hanuše. Ve 14 hodin proběhne u Svaté studny symbolické otvírání studánek spojené s vystoupením „Ochotnického souboru Na Podolí“ se scénkami z hradecké historie. Dále můžete putovat k obnovené studni bývalého dvora Hanuša, kde bude připraveno malé občerstvení a drobné dárky pro děti, a procházku zakončit například na vyhlídce nad Žimrovickou skálou nebo u obnovené studánky pod Žimrovickým splavem. Pro zájemce bude připraven výklad k historii nejzajímavějších míst a informační materiály. Jak najít cestu? Mapka s trasou bude zveřejněna na informačních stránkách města Hradce nad Moravicí, na vývěsce Matice slezské u Národního domu nebo přímo u pořadatelů.

10. června 2017 – vlastivědný zájezd Rýmařov a okolí

Pobočný spolek v Opavě připravil pro všechny zájemce na druhou červnovou sobotu vlastivědný zájezd na Rýmařovsko. Rámcový program zájezdu:

- Opava, Rybí trh: odjezd v 7.30 hod.
- Rýmařov – kaple v Lipkách
- Janovice – zámek
- Rýmařov – galerie
- Ruda - výstup na Křížovou horu, event. Kostel
- Rýmařov – náměstí, příjezd kolem 13. hod., polední pauza
- Rýmařov - Hedva, prohlídka (popř. Městské muzeum)
- Opava: příjezd 16.30 – 17.00 hod.

Cena zájezdu bez vstupného je pro členy Matice 205 Kč, pro nečleny 230 Kč. Přihlášku je nutné podat a zájezd uhradit nejpozději do 15. 5. 2017, a to v dopoledních hodinách na sekretariátu v Matičním domě u Ing. Kočvary (nejlépe po předchozí telefonické domluvě na tel. č. 721225212). Zájem o zájezd lze také potvrdit mailem na adrese maticeslezska@atlas.cz a úhradu provést bezhotovostním převodem na účet, který vám sdělíme po potvrzení přijetí přihlášky.

18. června 2017 – Radost z vítězství

Koncert laureátů 55. ročníku Mezinárodní interpretační soutěže Beethovenův Hradec, který je letos určen pro obor housle, se uskuteční ve večerních hodinách v neděli 18. června 2017 ve Velké dvoraně zámku Hradec nad Moravicí. Vstup volný. Pořádá Církevní konzervatoř Opava.

Zpravodaj Matice slezské č. 78

Vydává Matice slezská, pobočný spolek v Opavě

www.maticeslezska-opava.cz

Připravila Jana Novotná Galuszková, vyšlo v dubnu 2017